

Makale Adı /Article Name

ÖĞRETMENLERİN ÖĞRENMEYE
YÖNELİK İNANÇLARININ YAŞAM BOYU
ÖĞRENMEYE YÖNELİK
YETERLİLİKLERİNİ YORDAMA GÜCÜ¹

THE POWER OF TEACHERS' BELIEFS
TOWARDS LEARNING TO PREDICT
THEIR COMPETENCIES IN LIFELONG
LEARNING

Yazar

Doç. Dr. Ata PESEN (Katkı Payı: %50)

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, email: atapesen@gmail.com, ORCID:0000-0003-1676-7444

Doç. Dr. Cevdet EPÇAÇAN (Katkı Payı: %50)

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, email: epcacan@gmail.com, ORCID:0000-0001-8926-3226

Yayın Bilgisi

Yayın Türü: Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi: 25 Ekim 2021

Kabul Tarihi: 01 Aralık 2021

Yayın Tarihi: 30 Aralık 2021

Kaynak Gösterme

Pesen, A.-Epcacan, C. (2021). Öğretmenlerin Öğrenmeye Yönelik İnançlarının Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Yeterliliklerini Yordama Gücü, *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (2), s.358-373.

DOI: 10.53586/susbid.1027445

Ek Beyan: Yazar etik kurulu onayının gerekmediğini belirtmiştir.

¹ Bu çalışma 26-28 Ekim 2017 tarihlerinde Muğla'da düzenlenen 5.Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Öz

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançlarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik yeterliklerini yordama gücünü tespit edilmesidir. Araştırma, ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini Siirt merkezinde görevli öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı güz döneminde Siirt il merkezi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan ve seçkisiz yolla seçilen 352 öğretmen oluşturulmuştur. Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerini belirlemek amacıyla Uzunboylu ve Hürsen (2011) tarafından geliştirilen “Yaşam boyu öğrenme Yeterliği Ölçeği” ve öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançlarını belirlemek için Bay ve ark (2012) tarafından geliştirilen “Öğrenmeye Yönelik İnanç Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma verileri SPSS 25.0 veri analiz programı kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile öğrenmeye yönelik inançları arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı (r) ve çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrenmeye yönelik bilişsel ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları ile yaşam boyu öğrenme yeterliliği arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki, radikal yapılandırmacı ve geleneksel bakış açısı ile yaşam boyu öğrenme yeterliği arasında pozitif yönde ve düşük bir ilişki tespit edilmiştir. Yapılan regresyon analizi sonucunda, bilişsel bakış açısının yaşam boyu öğrenme yeterliği ve tüm alt boyutlarını yordadığı, sosyal yapılandırmacılığın bilgiyi elde etme yeterliği ve dijital yeterlikler dışındaki yaşam boyu öğrenme yeterliklerini yordadığı, geleneksel bakış açısının sadece karar verebilme yeterliğini yordadığı, radikal yapılandırmacılığın yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin hiçbir alt boyutunu yordamadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenmeye yönelik inanç, yaşam boyu öğrenme, Öğretmen, Yeterlilik.

Abstract

The aim in this study was to uncover the power of teachers' beliefs about learning to predict their competencies in lifelong learning. The study was designed in correlational survey model. The subject of the study were the teacher working in the city center of Siirt province. The sample consisted of 352 randomly selected teachers who were working in schools affiliated to the Ministry of National Education in Siirt province in the fall semester of 2018-2019 academic year. “Lifelong Learning Competence Scale” developed by Uzunboylu and Hürsen (2011) was used to determine lifelong learning competencies of teachers and “Belief Scale Towards Learning” by Bay et al. (2012) was applied to discover teachers' beliefs towards learning. The data was analyzed via SPSS 25.0 data analysis program. Pearson Product Moments Correlation Coefficient (r) and multiple regression analysis were used to determine the relationship between teachers' lifelong learning competencies and their beliefs towards learning. As a result of the study, a positive and moderately significant relationship was found between cognitive and social constructivist perspectives on learning and lifelong learning competencies, and a positive but low relationship between radical constructivist and traditional perspective and lifelong learning competence was obtained. Based on the regression analysis, it was discovered that cognitive perspective predicted lifelong learning competency and all its sub-dimensions, social constructivism predicted lifelong learning competencies except knowledge acquisition and digital competencies, the traditional perspectives only predicted decision-making competence, and that radical constructivism did not predict any sub-dimensions of lifelong learning competencies

Keywords: Öğrenme, İnanç, yaşam boyu öğrenme, Öğretmen, Yeterlilik, ilişki

Giriş

Eğitim felsefesinin daimî sorularından biri olan “kimler eğitilmelidir” sorusuna günümüz toplumları oybirliği ile “herkes” cevabını vermektedir. Büyük tartışma ise bireyin ne şekilde eğitilmesi gerektiği hakkındadır (Noddings, 2016). Oysa çağdaş eğitim anlayışı kişilerin öğretim görmelerinden çok öğrenme yollarını bilmesine yoğunlaşmaktadır. Dolayısıyla her yerde ve her zaman öğrenmenin önem kazandığı yaşam boyu öğrenme kavramı ön plana çıkmaktadır. Başlarda sadece yetişkin eğitimi üzerinden tanımlanan yaşam boyu öğrenme kavramı süreç içerisinde daha kapsayıcı bir anlayış ile bireylerin kişisel, vatandaşlık, sosyal ve / veya istihdam ile ilgili bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla yaşam boyunca gerçekleştirilen tüm öğrenme faaliyetleri şeklinde tanımlanmıştır (Avrupa Komisyonu, 2002). Daha açık bir ifade ile yeni öğrenme yollarının bilgi ve iletişim teknolojileri ile desteklenip (MEB, 2014) bireylerin kendisinden ve çevrelerinden kaynaklanan kısıtlayıcı unsurları azaltarak kişilere fırsat ve imkân eşitliği sunan öğrenme süreci (Kuzu, Demir, Canpolat, 2015) şeklinde tanımlanmaktadır.

Türkiye, 2001 yılında yaşam boyu öğrenmenin yüksek öğrenim faaliyetlerinin ayrılmaz bir parçası olduğunu vurgulayan Bologna sürecine dahil olmuş, 2004 yılında Lizbon Tanıma Anlaşmasını imzalamış ve 2011 yılında Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesini oluşturarak yürürlüğe koymuştur (Kuzu, Demiralp, 2016). Üniversiteler Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesine göre mevcut öğrenme ve öğretme süreçlerini gözden geçirerek yaşam boyu öğrenmeyi teşvik eden müfredatlar oluşturma sürecine girmiştir (YÖK, 2011). Çünkü bireylerden beklenen, kendilerini yetişkin yaşamı için gerekli donanım ile geliştirmeleri ve yaşam boyu öğrenmenin bir parçası olarak bu gelişimlerini sürdürebilmeleridir. Avrupa Komisyonu (2005) bireylerin uygun bilgi, beceri ve tutumların bir kombinasyonu olarak kişisel tatmin ve gelişim, aktif vatandaşlık, sosyal beceri ve istihdam için ihtiyaç duydukları yeterlilikleri yaşam boyu öğrenme yeterlikleri kapsamında değerlendirmektedir.

Yaşam boyu öğrenme yeterlikleri, bireyin öğrenmeyi öğrenme fikrini geliştiren ve bireyi destekleyen yeterliklerdir (Avrupa Komisyonu, 2002). Yaşam boyu öğrenme yeterliklerine sahip bireyler yetiştirmek ise bu yeterliklerin gerekliliğine inanan insanların çabası ile gerçekleştirilebilir. Çünkü inançlar bireylerin düşünce ve davranışları üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Tillema'ya (1994) göre öğretmenlerin inançları ile eğitimde sunulanlar arasındaki ilişki ne kadar büyük olursa, öğrenme olasılığı o kadar artar. Ancak Tillema öğretmenlerin inançları mesleki bilgi ile bütünleştirilecekse diğer girişimsel tekniklerin de dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Dolayısı ile öğrenme sürecinde dikkate alınması gereken önemli kavramlardan biri de öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançlarıdır. Bay ve diğerlerine göre göre (2012) öğrenmeye yönelik inançlar, geleneksel öğrenme ve yapılandırmacı öğrenme (bilişsel, sosyal ve radikal) inancı şeklinde iki başlık altında şekillenmektedir. Geleneksel anlayış öğrenme sürecinde bireyi bilginin *pasif bir alıcısı* olarak betimlerken öğretmeni bilginin kaynağı ve aktarıcısı olarak tarif etmektedir. Pesen' göre (2021) Yapılandırmacı yaklaşım, Piaget'in bilişsel gelişim kuramından hareketle bireyi, bilgiyi deneyimleyerek ve içselleştirerek yeni bilgileri eski bilgiler üzerinde inşa eden bir *biliş mimarı*; Vygotsky'nin görüşlerinden hareketle bireyi, kültür ve dilden bağımsız olmayan ve öğrenmeyi sosyal bir çevrede etkileşimle gerçekleştiren *sosyal bir varlık* ve Von Glasersfeld'in görüşleri doğrultusunda kişisel beceri ve gayretleriyle kendi gerçekliğini kendisi oluşturan bir *metabilis uzmanı* olarak tarif edilebilir. Bu yönü ile öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançları onların geleneksel ve yapılandırmacı bir öğrenme ortamı oluşturmalarında etkili bir faktördür. Nitekim Demir ve arkadaşları (2016) yürütücü işlev becerileri ile donatılmış bir varlık olarak tanımladıkları insanın özdenetim becerisi ve irade gücü potansiyelinin edinimsel, ampirik, kültürel,

epistemolojik ve ontolojik faktörlerin etkileşimi ile gelişim gösterebileceği gibi zayıflatılarak çökertilebileceğini ifade etmektedir. Dolayısıyla insanların öğrenmeye yönelik geliştirdikleri inançların yaşam boyu öğrenme yeterliklerini etkileyeceği düşünülmektedir.

Yapılan alanyazın taramasında gerek öğretmenler gerekse öğretmen adayları üzerinde yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri ve eğilimleri ile başka değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya dair yapılmış çok sayıda araştırma olmasına karşın, yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri ile öğrenmeye yönelik inanç arasındaki ilişkiye dair pek çalışma olmadığı belirlenmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançları ile yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi araştırmanın alanyazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin yeterlilikleri ve öğrenmeye yönelik inançları arasındaki ilişkinin tespit edilmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri ve öğrenmeye yönelik inançları hangi düzeydedir?
2. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik ve öğrenmeye yönelik inanç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inanç düzeyleri yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeylerinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Yöntem

Bu araştırma, nicel araştırma modellerinden bağımlı değişken ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin varlığı ve derecesi ortaya konmaya çalışan (Crano ve Brewer, 2002) ilişkisel tarama modeli türlerindedir.

Çalışma Grubu

Araştırma grubunu, 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılında Siirt ili merkez ilçesinde görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 352 öğretmen oluşturmaktadır. Tablo 1’de araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara ilişkin betimsel bilgiler

Değişkenler	f	%	
Cinsiyet	Kadın	169	48
	Erkek	183	52
Kıdem	1-5 yıl	170	48,3
	6-10 yıl	85	24,1
	11-15 yıl	53	15,1
	16-20 yıl	23	6,5

Değişkenler	f	%
21 ve üzeri	21	6,0
Okul öncesi	12	3,4
İlkokul	84	23,9
Ortaokul	150	42,6
Lise	106	30,1
Toplam	352	100

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların 169'unun kadın, 183'ünün erkek olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların 170'i 1-5 yıl, 85'i 6-10 yıl, 53'ü 11-15 yıl, 23'ü 16-20 yıl ve 21'i 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerdir. Ayrıca öğretmenlerin 12'si okul öncesi kademe, 84'ü ilkokul kademesinde, 150'si ortaokul kademesinde ve 106'sı lise kademesinde görev yapmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verilerinin toplanmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerini belirlemek amacıyla Uzunboylu ve Hürsen (2011) tarafından geliştirilen "Yaşam boyu öğrenme Yeterliği Ölçeği" ve öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançlarını belirlemek için Bay ve ark (2012) tarafından geliştirilen "Öğrenmeye Yönelik İnanç Ölçeği" kullanılmıştır.

Yaşam boyu öğrenme Yeterliği Ölçeği

Uzunboylu ve Hürsen (2011) tarafından geliştirilen "Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliği Ölçeği" 51 maddeden oluşan beşli Likert tipi derecelendirme ölçeğidir. 6 boyuttan oluşan ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Yaşam boyu öğrenme yeterliği ölçeği ile ilgili Cronbach Alpha değerlerine ilişkin bilgiler

Yaşam boyu Öğrenme Yeterliği	Uzunboylu ve Hürsen (2011)	Bu Araştırma için
Öz yönetim yeterlikleri	0.93	0.90
Öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri	0.91	0.91
İnisiyatif ve Girişimcilik yeterlikleri	0.89	0.91
Bilgiyi elde etme yeterliği	0.83	0.78
Dijital yeterlikler	0.85	0.85
Karar verebilme yeterliği	0.75	0.86
Ölçeğin Tümü	0.95	0.96

Öğrenmeye Yönelik İnanç Ölçeği

Bay ve diğerleri tarafından (2012) geliştirilen öğrenmeye yönelik inanç ölçeğinde toplam 34 madde bulunmaktadır. 5'li likert tipinde olan ölçek Geleneksel, sosyal yapılandırmacı, Bilişsel yapılandırmacı ve Radikal yapılandırmacı şeklinde 4 alt boyuttan oluşmaktadır. 6 maddelik Bilişsel yapılandırmacı alt boyutunda alınabilecek maksimum puan 30, minimum 6'dır. 11 maddelik sosyal yapılandırmacı alt boyutunda alınabilecek maksimum puan 55, minimum 11'dir. 8 maddelik radikal yapılandırmacı alt boyutunda alınabilecek maksimum puan 40, minimum 8'dir. 9 maddelik geleneksel alt boyutunda alınabilecek maksimum puan 45, minimum 9'dur. Ölçeğin her bir alt boyutundan alınan puanların yükselmesi katılımcının ilgili boyuta ait inanç düzeyinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenmeye Yönelik İnanç Ölçeği ile ilgili Cronbach Alpha değerlerine ilişkin bilgiler

Öğrenmeye Yönelik İnanç	Bay ve ark (2012)	Bu Araştırma için
Bilişsel Yapılandırmacılık	.74	.70
Sosyal Yapılandırmacılık	.85	.85
Radikal Yapılandırmacılık	.73	.74
Geleneksel	.86	.82

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde frekans ve yüzde analizleri, Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı (r) ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine ait frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. “Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin yeterlilikleri ile öğrenmeye yönelik inançları arasında bir ilişki var mıdır?” alt problemi çözümlenirken Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı (r) hesaplanmıştır. “Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançları yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?” alt problemi çözümlenirken anlamlı farkların yorumlanmasında grup ortalaması puanları ve .05 anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır. Araştırmanın yordayıcı değişkenlerini; öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançları olan bilişsel, sosyal ve radikal yapılandırmacı bakış açıları ile geleneksel bakış açıları, yordanan değişkenlerini ise, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri olan öz yönetim yeterlikleri, öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri, inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri, bilgiyi elde etme yeterliği, dijital yeterlikler, karar verebilme yeterliği oluşturmaktadır. Bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenleri yordama düzeylerini belirlemek amacıyla Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır. Regresyon analizlerinin yorumlanmasında, standartlaştırılmış Beta (β) katsayıları ve bunların anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları dikkate alınmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inanç düzeyleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeyleri ile bu iki değişken arasındaki korelasyon ve regresyon analizine dayalı bulgular sunulmuştur.

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri ölçeği ile öğrenmeye yönelik inanç ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin bulgular tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeyi ile öğrenmeye yönelik inanç düzeyine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

Ölçek	Boyutlar	$\bar{X}$	S
Yaşam boyu öğrenme yeterliği ölçeği	Öz yönetim yeterlikleri	3.94	.60
	Öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri	3.96	.64
	İnisiyatif ve Girişimcilik yeterlikleri	3.98	.64
	Bilgiyi elde etme yeterliği	3.95	.68
	Dijital yeterlikler	3.85	.83
	Karar verebilme yeterliği	3.86	.74
	Ölçeğin tümü	3.94	.55
Öğrenmeye yönelik inanç ölçeği	Bilişsel yapılandırmacılık	24.8	3.35
	Sosyal yapılandırmacılık	46.9	6.09
	Radikal yapılandırmacılık	26.3	5.64
	Geleneksel yaklaşım	31.5	6.70

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliği ölçeğinin tüm alt boyutlarında yüksek düzeyde bir yeterliliğe sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inanç düzeyleri, her bir alt boyuttan alınabilecek minimum ve maksimum puanlara göre incelendiğinde, öğretmenlerin bilişsel ($\bar{X}=24.8$) ve sosyal ($\bar{X}=46.9$) yapılandırmacılık düzeylerinin, radikal yapılandırmacılık ($\bar{X}=26.3$) ve geleneksel yaklaşım ($\bar{X}=31.5$) düzeylerine göre oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançları ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ve alt boyutları arasındaki ilişkiye ait Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi bulguları tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Öğrenmeye yönelik inanç ile yaşam boyu öğrenme yeterliliği Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Korelasyon Analizi

Boyutlar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 ÖY	1										
2 ÖÖ	,79*	1									
3 İG	,75*	,83*	1								
4 BEE	,55*	,58*	,63*	1							
5 DY	,38*	,40*	,43*	,72*	1						
6 KB	,60*	,66*	,67*	,52*	,51*	1					
7 YBÖT	,87*	,90*	,90*	,78*	,65*	,77*	1				
8 BİL. YAP.	,35*	,39*	,35*	,32*	,16*	,24*	,38*	1			
9 SOS. YAP.	,28*	,31*	,31*	,22*	,10*	,20*	,30*	,57*	1		
10 RAD. YAP.	,19*	,13*	,16*	,20*	,11**	,16*	,19*	,34*	,19*	1	
11 GEL YAK.	,13*	,15*	,17**	,15*	,10*	,21*	,18*	,14*	,32*	,31*	1

**p < 0.01, ÖY: Öz Yönetim Yeterliliği, ÖÖ: Öğrenmeyi Öğrenme Yeterliliği, İG: İnişiyatif ve Girişimcilik Yeterliliği, BEE: Bilgi Elde Etme Yeterliliği, DY: Dijital Yeterlilik, KB: Karar Verebilme Yeterliliği, YBÖT: Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği Toplam, BİL. YAP: Bilişsel Yapılandırıcılık, SOS. YAP: Sosyal Yapılandırıcılık, RAD. YAP: Radikal Yapılandırıcılık, GEL YAK: Geleneksel Yaklaşım

Tablo 5 incelendiğinde bilişsel, sosyal ve radikal yapılandırıcılık düzeyleri ile yaşam boyu öğrenme yeterliliği ölçeği ve alt boyutları arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik bilişsel, sosyal ve radikal yapılandırıcılık puanları arttıkça yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeyleri de artış göstermektedir.

Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik geleneksel bakış açıları ile yaşam boyu öğrenme yeterliliği ve alt boyutları arasında Dijital yeterlikler alt boyutu dışında düşük ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki

bulunmuştur. Öğretmenlerin geleneksel bakış açısı arttıkça dijital yeterlilikler dışındaki yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin az da olsa arttığı görülmektedir.

Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerini ve alt boyutlarını yordamasına ilişkin çoklu regresyon analiz sonuçları tablo 6’te verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Öğrenmeye yönelik inançlarının Yaşam boyu Öğrenme Yeterliliği ve Alt Boyutlarını Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Boyutlar		β	t	p
Yaşam boyu öğrenme yeterliği	Bilişsel	.35	5.83	.000 **
	Sosyal	.13	2.26	.024 *
	Radikal	.02	.36	.718
	Geleneksel	.09	1.78	.076
	R = .466 R ² = .217 F ₍₄₋₃₄₂₎ = 23.424			
Öz yönetim yeterlikleri	Bilişsel	.34	5.60	.000 **
	Sosyal	.13	2.27	.024 *
	Radikal	.02	.43	.663
	Geleneksel	.04	.92	.357
	R = .446 R ² = .199 F ₍₄₋₃₄₂₎ = 20.930			
Öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri	Bilişsel	.34	5.70	.000 **
	Sosyal	.15	2.56	.011 *
	Radikal	-.03	-.55	.578
	Geleneksel	.07	1.38	.168
	R = .449 R ² = .202 F ₍₄₋₃₄₂₎ = 21.332			
İnisiyatif ve Girişimcilik yeterlikleri	Bilişsel	.27	4.42	.000 **
	Sosyal	.16	2.75	.006 **
	Radikal	.00	.14	.884

	Geleneksel	.09	1.79	.074
	R = .417 R ² = .174 F ₍₄₋₃₄₂₎ = 17.766			
	Bilişsel	.30	4.88	.000**
	Sosyal	.02	.37	.709
Bilgiyi elde etme yeterliği	Radikal	.07	1.27	.202
	Geleneksel	.07	1.29	.198
	R = .373 R ² = .139 F ₍₄₋₃₄₂₎ = 13.635			
	Bilişsel	.19	2.88	.004**
	Sosyal	.00	.04	.964
Dijital yeterlikler	Radikal	.03	.55	.577
	Geleneksel	.06	1.10	.272
	R = .226 R ² = .051 F ₍₄₋₃₄₂₎ = 4.529			
	Bilişsel	.22	3.50	.001**
	Sosyal	.12	2.06	.040*
Karar verebilme yeterliği	Radikal	.02	.48	.629
	Geleneksel	.16	2.93	.004**
	R = .382 R ² = .186 F ₍₄₋₃₄₂₎ = 14.418			

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin öğrenmeye yönelik bilişsel ve sosyal yapılandırmacı bakış açılarının yaşam boyu öğrenme yeterlikleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir (R = .466, R² = .217, F₍₄₋₃₄₂₎ = 23.424). Öğrenmeye yönelik inancın dört alt boyutu birlikte, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri toplam varyansın %21'ini açıklamaktadır. Yordanan değişken olarak yaşam boyu öğrenme yeterliğine ilişkin yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna, bilişsel yapılandırmacılık ($p \leq .01$) ve sosyal yapılandırmacılık ($p \leq .05$) alt boyutlarının yaşam boyu öğrenme yeterliğini anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin öz yönetim yeterlikleri alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (R = .446, R² = .199, F₍₄₋₃₄₂₎ = 20.930). Öğrenmeye yönelik inancın dört alt boyutu birlikte, öğretmenlerin öz yönetim yeterlikleri toplam varyansın %19'unu açıklamaktadır. Yordanan değişken olarak öz yönetim yeterlikleri boyutuna ilişkin yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna göre, bilişsel yapılandırmacılık ($p \leq .01$) ve sosyal yapılandırmacılık ($p \leq .05$) alt boyutlarının öz yönetim

yeterliliklerini anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir. Radikal yapılandırmacılık ve geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etki yapmadığı bulgulanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($R = .449$, $R^2 = .202$, $F_{(4-342)} = 21.332$). Öğrenmeye yönelik inancın dört alt boyutu birlikte, öğretmenlerin öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri toplam varyansın %20'sini açıklamaktadır. Yordanan değişken olarak öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri boyutuna ilişkin yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna göre, bilişsel yapılandırmacılık ($p \leq .01$) ve sosyal yapılandırmacılık ($p \leq .05$) alt boyutlarının öğrenmeyi öğrenme yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir. Radikal yapılandırmacılık ve geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etki yapmadığı bulgulanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin İnisiyatif ve Girişimcilik yeterlikleri alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($R = .417$, $R^2 = .174$, $F_{(4-342)} = 17.766$). Öğrenmeye yönelik inancın dört alt boyutu birlikte, öğretmenlerin İnisiyatif ve Girişimcilik yeterlikleri toplam varyansın %17'sini açıklamaktadır. Yordanan değişken olarak İnisiyatif ve Girişimcilik yeterlikleri boyutuna ilişkin yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna göre, bilişsel yapılandırmacılık ve sosyal yapılandırmacılık alt boyutlarının İnisiyatif ve Girişimcilik yeterliklerini anlamlı düzeyde ($p \leq .01$) yordadığı görülmektedir. Radikal yapılandırmacılık ve geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etki yapmadığı bulgulanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin Bilgiyi elde etme yeterliği alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($R = .373$, $R^2 = .139$, $F_{(4-342)} = 13.635$). Öğrenmeye yönelik inancın dört alt boyutu birlikte, öğretmenlerin Bilgiyi elde etme yeterlikleri toplam varyansın %13'ünü açıklamaktadır. Yordanan değişken olarak Bilgiyi elde etme yeterlikleri boyutuna ilişkin yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna göre, bilişsel yapılandırmacılık alt boyutunun Bilgiyi elde etme yeterliklerini anlamlı düzeyde ($p \leq .01$) yordadığı görülmektedir. Sosyal ve Radikal yapılandırmacılık ile geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etki yapmadığı bulgulanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin Dijital yeterlikler alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($R = .226$, $R^2 = .051$, $F_{(4-342)} = 4.529$). Öğrenmeye yönelik inancın dört alt boyutu birlikte, öğretmenlerin Dijital yeterlikler toplam varyansın %5'ini açıklamaktadır. Yordanan değişken olarak Dijital yeterlikler boyutuna ilişkin yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna göre, bilişsel yapılandırmacılık alt boyutunun Dijital yeterlikleri anlamlı düzeyde ($p \leq .01$) yordadığı görülmektedir. Sosyal ve Radikal yapılandırmacılık ile geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etki yapmadığı bulgulanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin Karar verebilme yeterliği alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($R = .382$, $R^2 = .186$, $F_{(4-342)} = 14.418$). Öğrenmeye yönelik inancın dört alt boyutu birlikte, öğretmenlerin Karar verebilme yeterliği toplam varyansın %18'sini açıklamaktadır. Yordanan değişken olarak Karar verebilme yeterliği boyutuna ilişkin yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna göre, bilişsel ($p \leq .01$) ve sosyal yapılandırmacılık ($p \leq .05$) ile geleneksel alt boyutlarının Karar verebilme yeterliği anlamlı düzeyde ($p \leq .01$) yordadığı görülmektedir. Radikal yapılandırmacılık alt boyutunun ise herhangi bir anlamlı etki yapmadığı bulgulanmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlik ölçeği puanlarının tüm alt boyutlarda oldukça yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile ilgili kendilerini yeterli düzeyde gördükleri

söylenbilir. Benzer şekilde, Arcagök ve Şahin (2014) öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme genel yeterliliklerinin yüksek olduğu; Gökyer (2019) ve Kılıç (2015) ortaokul öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek Ayra ve Kösterlioğlu (2015) öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin iyi düzeyde olduğu; Elaldı (2017) yabancı dil öğrenen öğretmenlerin yüksek düzeyde yaşam boyu öğrenme eğilimine sahip olduğu; Erdamar, Demirkan, Saraçoğlu ve Alpan (2017) öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Buna karşın Kuzu ve Demirtaş (2016) yapmış olduğu çalışmada eğitim fakültelerinin mevcut programlarda yaşam boyu öğrenme yeterliliğini artırma ihtiyacının göz ardı edildiğini ifade etmekte ve öğretmen adaylarını yaşam boyu öğrenme yeterliliği ile donatmak için öğretim üyeleri programların güncellenmesini, daha temel becerilerle donatılmasını ve öğrenme sürecinde uygulamaya öncelik verilmesini önermektedir.

Literatür incelendiğinde öğretmen adayları ve üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimine ilişkin algı düzeyinin “yüksek/yeterli” düzeyde olduğunu belirleyen çalışmalar (Demirel ve Akkoyunlu, 2010; Demirel ve Yağcı, 2012; Garipagaoglu, 2013; Evin Gencel, 2013; Karakuş, 2013; Kuzu, Demir ve Canpolat, 2015; Kuzu, demir ve Canpolat, 2015; Oral ve Yazar, 2015; Akyol, 2016; Yazar ve Keskin, 2016; Özgür, 2016; Dikmen, Uslu Yuvacı ve Erol, 2017; Abaslı ve Polat, 2018) bulunmaktadır. Buna karşın yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin “düşük” düzeyde olduğunu belirleyen çalışmalar da (Diker Coşkun 2009; Şahin, Akbaşlı ve Yanpar Yelken, 2010; Diker Coşkun ve Demirel, 2012; Ekşioğlu, Tarhan ve Gündüz, 2017; Tunca, Alkin-Şahin ve Aydın, 2015) mevcuttur.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin öğrenmeye yönelik inançlarında bilişsel ve sosyal yapılandırıcılık boyutunun radikal yapılandırıcılık ve geleneksel yaklaşım boyutuna göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin öğrenmeye yönelik bilişsel ve sosyal yapılandırıcı yönünü benimsedikleri ancak radikal ve geleneksel anlayıştan da yararlandıkları söylenebilir. Pesen (2019) öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada benzer bir şekilde bilişsel ve sosyal yapılandırıcılık düzeylerinin radikal yapılandırıcılık ve geleneksel yaklaşıma göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Kinay ve Süer (2020) tarafından yapılan çalışmada da öğretmen adaylarının yüksek düzeyde yapılandırıcı ve orta düzeyde geleneksel öğrenme inançlarına sahip oldukları ifade edilmiştir.

Öğrenmeye yönelik inanç ile yaşam boyu öğrenme yeterliliği arasındaki ilişki açısından yaşam boyu öğrenme yeterliliği ile bilişsel yapılandırıcılık alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik bilişsel yapılandırıcılık düzeyleri ile öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yeterlikleri, bilişsel yapılandırıcılık ile öz yönetim yeterlikleri, bilişsel yapılandırıcılık ile öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri, bilişsel yapılandırıcılık ile inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri, bilişsel yapılandırıcılık ile bilgiyi elde etme yeterliliği ve bilişsel yapılandırıcılık ile karar verebilme yeterliliği arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bilişsel yapılandırıcılık ile dijital yeterlikler arasında ise pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin bilişsel yapılandırıcı bakış açısı arttıkça yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin arttığı söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik sosyal yapılandırıcılık düzeyleri ile yaşam boyu öğrenme yeterliliği ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alt boyutlar açısından; öğretmenlerin öğrenmeye yönelik sosyal yapılandırıcı puanları ile öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri arasında, sosyal yapılandırıcılık ile öz yönetim yeterlikleri, sosyal yapılandırıcılık ile öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri, sosyal yapılandırıcılık ile inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Sosyal yapılandırıcılık ile bilgiyi elde etme yeterliliği ve sosyal yapılandırıcılık ile dijital yeterlikler ve sosyal yapılandırıcılık ile karar verebilme yeterliliği arasında ise pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Bu

sonuçlara göre öğretmenlerin sosyal yapılandırmacı bakış açısı arttıkça yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin arttığı söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik radikal yapılandırmacılık düzeyleri ile yaşam boyu öğrenme yeterliği ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alt boyutlar açısından; öğretmenlerin öğrenmeye yönelik radikal yapılandırmacı puanları ile öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri arasında, radikal yapılandırmacılık ile öz yönetim yeterlikleri, radikal yapılandırmacılık ile öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri, radikal yapılandırmacılık ile inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri, bilgiyi elde etme yeterliği, radikal yapılandırmacılık ile dijital yeterlikler ve radikal yapılandırmacılık ile karar verebilme yeterliği arasında ise pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin radikal yapılandırmacı bakış açısı arttıkça yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin az da olsa arttığı söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrenmeye yönelik geleneksel bakış açıları ile yaşam boyu öğrenme yeterliği ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alt boyutlar açısından; öğretmenlerin öğrenmeye yönelik geleneksel bakış açıları ile öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yeterlikleri arasında, geleneksel bakış açıları ile öz yönetim yeterlikleri, geleneksel bakış açıları ile öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri, geleneksel bakış açıları ile inisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri, bilgiyi elde etme yeterliği ve geleneksel bakış açıları ile Karar verebilme yeterliği arasında ise pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna karşın öğretmenlerin öğrenmeye yönelik geleneksel bakış açıları ile dijital yeterlikler arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin geleneksel bakış açısı arttıkça dijital yeterlilikler dışındaki yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin az da olsa arttığı söylenebilir.

Alanyazında yapılmış çalışmalar incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Örneğin; Özgür (2016) bilgi okuryazarlığı öz-yeterlikleri ile yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin görüşlerinin incelendiği araştırmada her iki kavram arasında pozitif yönde ilişkili olduğunu belirlemiştir. Erdamar, Demirkan, Saraçoğlu ve Alpan (2017) lise öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitsel internet kullanma öz-yeterlik inançları arasında olumlu orta düzeyde bir ilişki bulunduğu saptanmıştır. Akyol (2016)'a göre öğretmen adayları, öğrenme odaklı motivasyon, yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve öz yeterlilik konusunda yüksek bir algı düzeyine sahiptir. Ayrıca öğretmen adaylarının öğrenme yönelimli motivasyon, yaşam boyu öğrenme ve öğretmen öz yeterlik algıları arasında olumlu ve orta düzeyde bir ilişkinin de olduğunu belirlemiştir. Ayra ve Kösterlioğlu (2015) öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve mesleki öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu saptamıştır. Kinay (2017), tarafından yapılan araştırmada otantik değerlendirme yaklaşımına dayalı etkinliklerin öğretmen adaylarının katılımcı değerlendirmeye yönelik inançlarının gelişmesine katkı sağladığı ve geleneksel öğretime ve değerlendirmeye dayalı uygulamaların, öğretmen adaylarının katılımcı değerlendirmeye yönelik inançları üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir. Aydın, Selçuk ve Çakmak (2018) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme inançları ile epistemolojik inançlar arasında orta düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki saptamıştır.

Analiz sonucunda öğretmenlerin öğrenmeye yönelik bilişsel ve sosyal yapılandırmacı bakış açılarının yaşam boyu öğrenme yeterlikleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu; bilişsel yapılandırmacılık ve sosyal yapılandırmacılık alt boyutlarının yaşam boyu öğrenme yeterliğini anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır. Kinay ve Süer (2020) tarafından yapılan çalışmada da öğretmen adaylarının yapılandırmacı öğrenmeye yönelik inançlarının bireysel yenilikçilik özellikleri üzerinde önemli bir yordayıcı olduğu belirlenmiştir.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin öz yönetim yeterlikleri alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, bilişsel yapılandırmacılık ve sosyal yapılandırmacılık alt boyutlarının öz yönetim yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı; radikal yapılandırmacılık ve geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etkiye sahip olmadığı saptanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, bilişsel yapılandırmacılık ve sosyal yapılandırmacılık alt boyutlarının öğrenmeyi öğrenme yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı; radikal yapılandırmacılık ve geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etkiye sahip olmadığı saptanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin İnisiyatif ve Girişimcilik yeterlikleri alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, bilişsel yapılandırmacılık ve sosyal yapılandırmacılık alt boyutlarının inisiyatif ve girişimcilik yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı, ancak radikal yapılandırmacılık ve geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etkiye sahip olmadığı saptanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin bilgiyi elde etme yeterliği alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, bilişsel yapılandırmacılık alt boyutunun bilgiyi elde etme yeterliklerini anlamlı düzeyde yordadığı ancak sosyal ve radikal yapılandırmacılık ile geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etkiye sahip olmadığı saptanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin Dijital yeterlikler alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, bilişsel yapılandırmacılık alt boyutunun dijital yeterlikleri anlamlı düzeyde yordadığı ancak sosyal ve radikal yapılandırmacılık ile geleneksel alt boyutlarının ise herhangi bir anlamlı etkiye sahip olmadığı saptanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme yeterliğinin karar verebilme yeterliği alt boyutu ile öğretmenlerin bilişsel yapılandırmacı ve sosyal yapılandırmacı bakış açıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, bilişsel ve sosyal yapılandırmacılık ile geleneksel alt boyutlarının karar verebilme yeterliği anlamlı düzeyde yordadığı ancak radikal yapılandırmacılık alt boyutunun ise herhangi bir anlamlı etkiye sahip olmadığı saptanmıştır.

Özet olarak, bilişsel bakış açısının, yaşam boyu öğrenme yeterliği ve tüm alt boyutlarını yordadığı; öğretmenlerin bilişselci bakış açısı geliştikçe yaşam boyu öğrenmeye ilişkin yeterlik ve algı düzeylerinin de yükseldiği ifade edilebilir. Sosyal yapılandırmacılığın, bilgiyi elde etme yeterliği ve dijital yeterlikler dışındaki yaşam boyu öğrenme yeterliklerini yordadığı; öğretmenlerin sosyo-kültürel çevrenin öğrenme üzerindeki algı ve düşünce düzeyleri yükseldikçe, öğretmenlerin öz yönetim, öğrenmeyi öğrenme, inisiyatif – girişimcilik ve karar verebilme alt boyutlardaki yeterliliklerin arttığına ilişkin bir algıya sahip oldukları söylenebilir. Geleneksel bakış açısının, sadece karar verebilme yeterliğini yordadığı; radikal yapılandırmacılığın ise yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin hiçbir alt boyutunu yordamadığı tespit edilmiştir. Radikal yapılandırmacılığa ilişkin öğretmen görüşlerinin hemen hemen tüm boyutlarda yaşama boyu öğrenmeyi yordama konusunda yetersiz kaldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin radikal yapılandırmacı öğrenme kuramı hakkında yeterli bir kuramsal bilgi veya deneyime sahip olmamaları, radikal yapılandırmacılığın felsefi olarak bilişsel ve sosyal yapılandırmacı anlayışların dile getirdiği görüşlere göre öğretmenler açısından biraz daha soyut kalması ile açıklanabilir.

Araştırmada ortaya çıkan sonuçlardan hareketle; öğretmenlere yapılandırmacı öğrenme felsefi anlayışının tüm yaklaşımları hakkında bilgilendirme amaçlı eğitim verilebilir. Öğretmenlere yaşama boyu öğrenme yeterliliklerini geliştirmek amacıyla özellikle bilgiyi elde etme ve dijital yeterlilikleri içine alan bilgi ve teknoloji okuryazarlığı noktasında destekleyici ve geliştirici hizmet içi eğitim seminerleri verilebilir. Öğretmenler bu konuda bireysel çalışmalar yapmak üzere teşvik edilebilir.

Kaynakça

Abashi, K., & Polat, Ş. Öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve araştırmaya yönelik kaygıya ilişkin görüşleri. *Elm və İnnovativ Texnologiyalar Jurnalı*, 6, 68-83.

Akyol, B. (2016). Teacher self-efficacy perceptions, learning oriented motivation, lifelong learning tendencies of candidate teachers: A modeling study. *Eurasian Journal of Educational Research*, 65, 19-34

Arcagök, S. & Şahin, Ç. (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16) , 394-417. DOI: 10.14520/adyusbd.705

Avrupa Komisyonu, (2002). European Report on quality Indicators of Lifelong Learning. Fifteen Quality Indicators.

Aydin, S., Selçuk, G., & Çakmak, A. (2018). Examining Beliefs of Preservice Teachers about Epistemology and Life-Long Learning Competency via Canonical Correlation Analysis. *Acta Didactica Napocensia*, 11(1), 13-24.

Ayra, M., & Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik algıları ile ilişkisi. *Education Sciences*, 10(1), 17-28.

Bay, E., İlhan, M., Aydın, Z., Kinay, İsmail, Özyurt, M., Kuzu, S., Kahramanoğlu, R., & Yiğit, C. (2012). Belief scale towards learning: Study of validity and reliability. *Journal of Human Sciences*, 9(2), 1008-1030. Retrieved from <https://j-humansciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/view/2388>

Crano, W.D., ve Brewer, M.B. (2002). Principles and methods of social research. New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Demir, M.Ş., Usta, M.E., Yayla, A., Taşkın, N., Hastunç, Y. & Alav, Ö. (2016). Çeşitli Nöro-Bilişsel & Nöro-Pedagojik Uygulama ve Modalitelerin Bilişsel Becerilerin Gelişimi Üzerindeki Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kurşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (2), 679-696. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59426/853612> adresinden erişildi.

Demirel, M. ve Akkoyunlu, B. (2010). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve bilgi okuryazarlığı özyeterlik algıları. *10th. International Educational Technology Conference* (1126-1133). Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.

Demirel, M. ve Yağcı, E. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, 1*, 100-111.

Diker Coşkun, Y. (2009). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi, Ankara*.

Dikmen, Y., Uslu Yuvacı, H., & Erol, F. (2017). Tıp fakültesi öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2399-2408.

- Ekşioğlu, S., Tarhan, S., & Gündüz, H. Ç. (2017). Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Özyetkinlik Beklentisi ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(5), 1925-1940.
- Elaldı, Ş. (2017). Investigating lifelong learning dispositions of faculty members who teach foreign languages. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 13(2), 30-42.
- Erdamar, G., Demirkan, Ö., Saraçoğlu, G., Alpan, G. (2017). Lise Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Eğitsel İnternet Kullanma Öz-Yeterlik İnançları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 636-657.
- Evin Gencil, İ. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Eğitim ve Bilim*, 38 (170), 237-252.
- Garipagaoglu, B. C. (2013). The effect of self-efficacy on the lifelong learning tendencies of Computer Education and Instructional Technologies pre-service teachers: A case study. *International Journal of Human Sciences*, 10 (1), 224-236.
- Gökkyer, N. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 145-159.
- Karakuş, C. (2013). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 26-35.
- Kazu, H. & Demiralp, D. (2016). Faculty members' views on the effectiveness of teacher training programs to upskill life-long learning competence. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 205-224, <http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2016.63.12>
- Kılıç, H. (2015). İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri: Denizli İli Örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kinay, İ. (2017). Otantik Değerlendirme Yaklaşımının Öğretmen Adaylarının Öğrenmeye ve Katılımcı Değerlendirmeye Yönelik İnançlarına Etkisinin İncelenmesi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 52. Sayı / Nisan 2017.
- Kinay, İ. & Süer, S. (2020). Investigation of Relationship between Prospective Teachers' Learning Beliefs and State of Individual Innovativeness, *Cypriot Journal of Educational Sciences* Volume 15, Issue 3, (2020) 604-618.
- Kuzu, S., Demir, S., & Canpolat, M. (2015). Evaluation of life-long learning tendencies of pre-service teachers in terms of some variables. *Journal of Theory & Practice In Education (Jtpe)*, 11(4), 1089-1105.
- MEB (2014). Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi http://hbogm.meb.gov.tr//meb_iys_dosyalar/2015_04/20025555_hbostratejibelgesi_2014_2018.pdf adresinden alınmıştır.
- Noddings, N. (2016). Eğitim felsefesi, (Çev: Raşit Çelik). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Oral, B., & Yazar, T. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 1-11.
- Özgür, H. (2016). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ve bilgi okuryazarlığı öz-yeterlikleri üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 22-38.

Pesen, A. (2021). “Ters Yüz Edilmiş Sınıfın Dayandığı Kuram ve Modeller”, E. H. Toytok, M. Ramazanoğlu, Ö. Bolat (Ed.) Tersyüz Edilmiş Sınıf ve Öğrenme içinde (s. 103-116). Ankara: Pegem Akademi

Pesen, A. (2019). Öğretmen adaylarının öğrenmeye yönelik inançlarının incelenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 8 (16), 209-217. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejedus/issue/51353/644486>

Şahin, M., Akbaşlı, S., & Yanpar Yelken, T. (2010). Key competences for lifelong learning: The case of prospective teachers. *Educational Research and Review*, 5 (10), 545-556.

Tillema, H. H. (1994) Training and Professional Expertise –Bridging the Gap Between New Information and Preexisting Beliefs of Teachers. *Teaching and Teacher Education*, 10 (6), 601-615. [https://doi.org/10.1016/0742-051X\(94\)90029-9](https://doi.org/10.1016/0742-051X(94)90029-9)

Tunca, N., Alkin-Şahin, S., & Aydın, Ö. (2015). Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11(2).

Yazar, T., & Keskin, İ. (2016). Examination of prospective teachers' digital competence in the context of lifelong learning. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 6(12), 133-150.

YÖK (2011). Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) Temel Alan Yeterlilikleri, Ankara.